

دانشگاه الزهراء(س)

دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

پژوهش علوم اجتماعی

عنوان

بررسی تاثیر جهانی شدن ارتباطات بر گرایش به حفظ محیط زیست

شهروندان شهر تهران

استاد راهنما: آقای دکتر سید یعقوب موسوی

استاد مشاور: خانم دکتر افسانه کمالی

دانشجو: مریم رضایی

بهمن ماه ۱۳۹۰

تقدیم به پدر و مادرم

که تمام مشکلات زندگی ام را پذیرا بودند.

لم یشکر خالق لم یشکر المخلوق

قدم گذاردن در مسیر کسب علم و دانش بی تردید بدون لطف و عنایت پروردگار ممکن نخواهد بود، شکر خداوندی که مرا در این مسیر هدایت و یاری‌ام نمود.

همچنین از اساتید محترم آقای دکتر موسوی که راهنمایی پایان نامه را بر عهده داشتند و با راهنمایی‌های ارزنده‌اشان به پایان نامه مسیر روشنی بخشیدند تشکر می‌نمایم و از خانم دکتر کمالی که بیش از یک استاد مشاور، با راهنمایی‌های ارزنده و صبر فراوان مرا در به پایان رساندن پایان نامه کمک کردند تشکر می‌نمایم.

از خانواده عزیزم، پدر و مادرم، خواهران و برادرم به پاس حمایت همیشگی‌شان تشکر می‌نمایم. بی‌شک حضور و کمک دوستان خوب در طول این مقطع تحصیلی فراموش ناشدنی است. از دوستان عزیزم مرضیه مشتاقیان، سمیه روح الهی، معصومه یکه فلاح و زهرا رستمی تشکر می‌کنم.

Nature reaches out to us with welcoming arms, and bids us
enjoy her beauty, but we dread her silence and rush in to the
crowded cities, there to huddle like sheep fleeing from a
ferocious wolf.

How beautiful you are, Earth, and how sublime!

How perfect is your obedience to light, and how noble is your
submission to the sun!

How lovely you are, veiled in shadow, and how charming your face,
masked with obscurity!

How soothing is the song of your daem, and how hushed are the
praises of your eventide!

How perfect you are, Earth, and how majestic!

طبیعت دستان پذیرای خویش را به سوی ما دراز می‌کند و ما را فرا می‌خواند تا از زیبایی‌اش بهره‌مند شویم، اما ما از
سکوتش می‌هراسیم و به هیاهوی شهرها می‌گریزیم، تا در آن جا مانند گوسفندانی گریزان از چنگال گرگی وحشی،
در هم توده شویم.

ای زمین، تو چه زیبایی و شکوهمند!

چه تمام و کمال است فرمانبرداریت از روشنایی، و چه ناب است تسلیم تو در برابر خورشید!

چه دلپذیری تو ای زمین، با آن سایه‌ات و چه افسونگری تو با آن نقاب تاریکت!

چه دلنواز است آواز سپیده‌ات، و چه بی‌رحم است ستایش‌های شبانگه‌ایت!

چه بی‌نظیری تو ای زمین و چه باشکوهی!

(جبران خلیل جبران)

سالیس ہمد چیرمول زہتم

اکہ فون پیچیز زہ انزم

زواندن کشف کام بہ کام

نادانی مارت

و «بال دورانت»

با افزایش آلودگی و تخریب محیط‌زیست توجهات و نگرانی‌های جوامع متوجه علل و پیامدها و راه‌های کاهش آن شده است. پژوهش حاضر با تاکید بر نقش رسانه‌ها و جهانی‌شدن ارتباطات به مطالعه گرایش به حفظ محیط‌زیست شهروندان شهر تهران می‌پردازد. این پژوهش از نوع پیمایشی است که بر روی ۲۷۷ نفر از شهروندان شهر تهران در سه منطقه یک، پنج و چهارده انجام گرفته است. برای تحلیل داده‌ها از آزمون همبستگی و رگرسیون چند متغیره استفاده شده است. یافته‌های آزمون همبستگی نشان می‌دهد که بین جهانی‌شدن ارتباطات و گرایش به حفظ محیط‌زیست رابطه مثبت و معنادار وجود دارد و از بین مولفه‌های جهانی‌شدن ارتباطات، استفاده از منابع اطلاعاتی ۳۱٪ از تغییرات متغیر وابسته را تبیین می‌کند.

واژگان کلیدی: حفظ محیط‌زیست، جهانی‌شدن ارتباطات، گرایش به حفظ محیط‌زیست، گرایش،

آگاهی

فهرست

۱- فصل اول: کلیات.....	۱
۱-۱) مقدمه	۲
۲-۱) بیان مساله	۳
۳-۱) پرسش‌های پژوهش.....	۶
۴-۱) اهداف پژوهش.....	۷
۱-۴-۱) اهداف کلی.....	۷
۲-۴-۱) هدف جزئی.....	۷
۵-۱) ضرورت و اهمیت پژوهش.....	۷
۲- فصل دوم: پیشینه، مفاهیم کلیدی و مبانی نظری تحقیق.....	۹
۱-۲) مقدمه	۱۰
۲-۲) ادبیات پیشین.....	۱۰
۱-۲-۲) تحقیقات تجربی در خارج ایران	۱۱
۲-۲-۲) تحقیقات تجربی داخل ایران.....	۱۹
۳-۲-۲) جمع‌بندی.....	۲۶
۳-۲) شرح مفاهیم کلیدی.....	۲۷
۱-۳-۲) جهانی‌شدن.....	۲۸
۲-۳-۲) تعریف ارتباطات.....	۳۴
۱-۲-۳-۲) تاثیر ارتباطات بر مخاطبان.....	۳۷
۲-۲-۳-۲) جهانی‌شدن ارتباطات.....	۳۹

- ۴۰ تاریخچه‌ی جهانی شدن ارتباطات..... (۳-۲-۳-۲)
- ۴۳ تعریف ارتباطات جهانی..... (۴-۲-۳-۲)
- ۴۷ تعریف جهانی شدن ارتباطات..... (۵-۲-۳-۲)
- ۵۰ ابعاد جهانی شدن ارتباطات..... (۶-۲-۳-۲)
- ۵۴ تاثیرات جهانی شدن ارتباطات بر مخاطبان..... (۷-۲-۳-۲)
- ۵۵ سه دیدگاه درباره‌ی جهانی شدن ارتباطات..... (۸-۲-۳-۲)
- ۵۶ تفاوت‌های بهره‌مندی از جهانی شدن ارتباطات..... (۹-۲-۳-۲)
- ۵۷ جمع‌بندی..... (۳-۳-۲)
- ۵۸ گرایش..... (۴-۳-۲)
- ۶۱ تئوری‌های گرایش..... (۱-۴-۳-۲)
- ۶۳ ویژگی‌های گرایش..... (۲-۴-۳-۲)
- ۶۵ شکل‌گیری جامعه‌شناسی محیط‌زیست..... (۴-۲)
- ۷۲ رویکردهای عوامل بحران‌زا..... (۵-۲)
- ۷۲ دیدگاه‌های سیاسی-اقتصادی مارکسیست‌ها..... (۱-۵-۲)
- ۷۵ رویکردهای اقتصادی و صنعتی..... (۲-۵-۲)
- ۷۶ رویکردهای جمعیت‌شناختی..... (۳-۵-۲)
- ۷۹ رویکردهای حفظ محیط‌زیست..... (۶-۲)
- ۷۹ نظریه بوم‌شناسی..... (۱-۶-۲)
- ۸۰ نظریه محیط‌زیست‌گرایی..... (۲-۶-۲)
- ۸۱ نظریه گایا..... (۳-۶-۲)

۸۲ نظریه اکوفمنیسم..... (۴-۶-۲)
۸۳ رویکردهای دینی..... (۵-۶-۲)
۸۶ رویکردهای پست مدرن..... (۶-۶-۲)
۹۰ رویکردهای اقتصادی..... (۷-۶-۲)
۹۳ رویکردهای اجتماعی..... (۸-۶-۲)
۹۵ رویکردهای جهانی شدن محیطزیست..... (۹-۶-۲)
۹۹ نظریه‌های جامعه شناسی محیطزیست..... (۲-۷-۲)
۹۹ هربرت مارکوزه..... (۱-۲-۷-۲)
۱۰۲ هابرماس و مساله طبیعت در نوگرایی..... (۲-۲-۷-۲)
۱۰۳ آنتونی گیدنز، جهانی شدن و محیطزیست..... (۳-۲-۷-۲)
۱۰۵ چارچوب نظری..... (۸-۲)
۱۱۴ فرضیات پژوهش..... (۹-۲)
۱۱۵ فصل سوم: روش پژوهش.....
۱۱۵ روش پژوهش..... (۱-۳)
۱۱۶ ابزار گردآوری اطلاعات (تکنیک‌های پژوهش)..... (۲-۳)
۱۱۷ جمعیت آماری و نمونه..... (۳-۳)
۱۱۷ حجم نمونه پژوهش..... (۱-۳-۳)
۱۱۹ تعریف نظری مفاهیم..... (۴-۳)
۱۲۲ تعاریف عملیاتی..... (۵-۳)
۱۲۸ تعیین اعتبار و پایایی..... (۶-۳)

۱۳۰ استخراج داده‌ها (۷-۳)
۱۳۰ فصل چهارم: تحلیل یافته‌ها
۱۳۱ (۱-۴) توصیف داده‌ها
۱۳۲ (۱-۱-۴) متغیرهای زمینه‌ای
۱۳۹ (۲-۱-۴) توصیف متغیر مستقل
۱۵۳ (۳-۱-۴) توصیف متغیر وابسته
۱۵۹ (۲-۴) آزمون فرضیه‌ها
۱۸۲ (۱-۲-۴) آزمون رابطه بین متغیرهای زمینه‌ای و گرایشات زیست‌محیطی
۱۹۳ (۲-۲-۴) رابطه‌ی بین ارتباطات جهانی و گرایش و آگاهی به حفظ محیط‌زیست
۱۹۵ (۳-۲-۴) رابطه‌ی بین مولفه‌های ارتباطات جهانی و گرایش به حفظ محیط‌زیست
۲۱۴ (۴-۲-۴) رابطه بین آگاهی و گرایش به حفظ محیط‌زیست
۲۲۳ (۳-۴) تحلیل چندمتغیره
۲۲۳ (۱-۳-۴) تحلیل رگرسیونی چندگانه (گام به گام)
۲۲۹ فصل پنجم: نتیجه‌گیری
۲۳۰ (۱-۵) مقدمه
۲۳۲ (۲-۵) نتایج تحلیل‌های توصیفی
۲۳۳ (۱-۲-۵) نتایج تحلیل توصیفی متغیر مستقل
۲۳۴ (۲-۲-۵) نتایج تحلیل تبیینی
۲۳۸ (۳-۵) نتایج آزمون فرضیات اصلی
۲۴۵ (۴-۵) پیشنهادات

۲۴۶ محدودیت‌های پژوهش (۵-۵)
۲۴۸ فهرست منابع فارسی
۲۵۵ فهرست منابع لاتین
۲۵۹ پیوست

فهرست شکل‌ها

۱۲۱ شکل (۱-۲) مدل پژوهش
۲۳۶ شکل (۱-۴) تحلیل مسیر

فهرست جداول

- جدول ۱-۲) تعریف جهانی شدن و شاخص‌های آن ۳۳
- جدول ۲-۲) خلاصه‌ای از ارتباطات جهانی از نظر دیگر نظریه پردازان ۴۶
- جدول ۱-۳) متغیر واسط و ویژگی‌های مربوط به سنجش آن‌ها ۱۳۳
- جدول ۲-۳) آگاهی و ابعاد و گویه‌های مربوط به آن ۱۳۴
- جدول ۳-۳) متغیر وابسته و ویژگی‌های مربوط به سنجش آن‌ها ۱۳۴
- جدول ۴-۳) متغیر وابسته و ویژگی‌های مربوط به سنجش آن‌ها ۱۳۵
- جدول ۵-۳) متغیر مستقل و ویژگی‌های مربوط به سنجش آن‌ها ۱۳۶
- جدول ۶-۳) متغیر مستقل و ابعاد آن ۱۳۷
- جدول ۷-۳) متغیرهای زمینه‌ای، پایگاه اقتصادی- اجتماعی ۱۳۸
- جدول ۸-۳) نتایج آزمون پایایی پرسشنامه ۱۳۹
- جدول ۱-۴) توزیع فراوانی سن پاسخگویان ۱۴۲
- جدول ۲-۴) توزیع فراوانی جنس پاسخگویان ۱۴۳
- جدول ۳-۴) توزیع فراوانی وضعیت تاهل پاسخگویان ۱۴۴
- جدول ۴-۴) توزیع فراوانی قومیت پاسخگویان ۱۴۴
- جدول ۵-۴) توزیع فراوانی وضعیت تحصیلی پاسخگویان ۱۴۵

- جدول ۴-۶) توزیع فراوانی وضعیت فعالیت پاسخگویان ۱۴۶
- جدول ۴-۷) توزیع فراوانی نوع شغل پاسخگویان ۱۴۷
- جدول ۴-۸) توزیع فراوانی میزان درآمد (برحسب تومان) پاسخگویان ۱۴۸
- جدول ۴-۹) توزیع فراوانی وضع تملک مسکن پاسخگویان ۱۴۹
- جدول ۴-۱۰) توزیع فراوانی آشنایی با زبان خارجی پاسخگویان ۱۴۹
- جدول ۴-۱۱) توزیع فراوانی آشنایی با زبان خارجی پاسخگویان ۱۵۰
- جدول ۴-۱۲) توزیع فراوانی میزان آشنایی با زبان خارجی پاسخگویان ۱۵۱
- جدول ۴-۱۳) توزیع فراوانی دسترسی به اینترنت پاسخگویان ۱۵۱
- جدول ۴-۱۴) توزیع فراوانی میزان استفاده از اینترنت پاسخگویان ۱۵۲
- جدول ۴-۱۵) توزیع سابقه استفاده از اینترنت پاسخگویان ۱۵۳
- جدول ۴-۱۶) توزیع فراوانی نحوه دسترسی به اینترنت پاسخگویان ۱۵۳
- جدول ۴-۱۷) توزیع فراوانی توصیف موارد استفاده از اینترنت پاسخگویان ۱۵۴
- جدول ۴-۱۸) توصیف طرق دستیابی به اخبار و اطلاعات پاسخگویان ۱۵۵
- جدول ۴-۱۹) توزیع فراوانی دسترسی به ماهواره پاسخگویان ۱۵۶
- جدول ۴-۲۰) توزیع فراوانی مدت استفاده از ماهواره پاسخگویان ۱۵۷
- جدول ۴-۲۱) توزیع فراوانی میزان استفاده از ماهواره پاسخگویان ۱۵۸
- جدول ۴-۲۲) توزیع فراوانی تماشای برنامه‌های ماهواره پاسخگویان ۱۵۸
- جدول ۴-۲۳) توزیع فراوانی توصیف میزان تماشا از برنامه‌های ماهواره پاسخگویان ۱۵۹
- جدول ۴-۲۴) توصیف فراوانی سفرهای خارجی پاسخگویان ۱۶۰
- جدول ۴-۲۵) توصیف مقصد سفرهای خارجی پاسخگویان ۱۶۰

- جدول ۴-۲۶) توصیف دلایل سفرهای خارجی پاسخگویان ۱۶۱
- جدول ۴-۲۷) وضعیت محیط زیست تهران در ده سال آینده ۱۶۲
- جدول ۴-۲۸) وضعیت محیط زیست فعلی تهران ۱۶۳
- جدول ۴-۲۹) توزیع فراوانی آگاهی‌های زیست محیطی پاسخگویان ۱۶۴
- جدول ۴-۳۰) توزیع فراوانی توصیف احساس و عواطف پاسخگویان در قبال محیط زیست ۱۶۵
- جدول ۴-۳۱) توزیع فراوانی توصیف و بررسی رفتار مداخله‌ای زیست محیطی پاسخگویان ۱۶۶
- جدول ۴-۳۲) توزیع فراوانی توصیف بررسی شناخت زیست محیطی پاسخگویان ۱۶۷
- جدول ۴-۳۳) توصیف فراوانی رفتار مشارکتی ۱۶۹
- جدول ۴-۳۴) توصیف میزان مشارکت زیست محیطی پاسخگویان ۱۶۹
- جدول ۴-۳۵) آزمون تی تست (دو نمونه مستقل) رابطه متغیر جنسیت با متغیر آشنایی با زبان خارجی ۱۷۰
- جدول ۴-۳۶) آزمون همبستگی جنسیت و دسترسی به اینترنت ۱۷۱
- جدول ۴-۳۷) آزمون تی تست (دو نمونه مستقل) رابطه متغیر جنسیت با متغیر میزان استفاده از اینترنت ۱۷۲
- جدول ۴-۳۸) آزمون تی تست (دو نمونه مستقل) رابطه متغیر جنسیت با متغیر میزان استفاده از برنامه های اینترنت ۱۷۲
- جدول ۴-۳۹) آزمون تی تست (دو نمونه مستقل) رابطه متغیر جنسیت با متغیر میزان استفاده از منابع اطلاعاتی ۱۷۳
- جدول ۴-۴۰) آزمون همبستگی جنسیت و تماشای ماهواره ۱۷۴
- جدول ۴-۴۱) آزمون تی تست (دو نمونه مستقل) رابطه متغیر جنسیت با متغیر استفاده روزانه از ماهواره ۱۷۵
- جدول ۴-۴۲) آزمون تی تست (دو نمونه مستقل) رابطه متغیر جنسیت با متغیر تماشای برنامه های ماهواره ۱۷۶
- جدول ۴-۴۳) آزمون همبستگی جنسیت و داشتن سفر خارجی ۱۷۶

- جدول ۴-۴۴) آزمون تی تست (دو نمونه مستقل) رابطه متغیر جنسیت با متغیر دلایل سفرهای خارجی.....۱۷۷
- جدول ۴-۴۵) تحلیل واریانس مقایسه نوع شغل و دانستن زبان انگلیسی.....۱۷۸
- جدول ۴-۴۶) آزمون شفه.....۱۷۸
- جدول ۴-۴۷) آزمون همبستگی گروه های شغلی و آشنایی با زبان خارجی.....۱۷۸
- جدول ۴-۴۸) آزمون همبستگی گروه های شغلی و دسترسی به اینترنت.....۱۷۹
- جدول ۴-۴۹) آزمون تحلیل واریانس یک طرفه شغل و میزان استفاده از اینترنت.....۱۸۰
- جدول ۴-۵۰) آزمون تحلیل واریانس یک طرفه شغل و استفاده از موارد اینترنت.....۱۸۱
- جدول ۴-۵۱) آزمون شفه میزان استفاده از اینترنت.....۱۸۱
- جدول ۴-۵۲) آزمون تحلیل واریانس یک طرفه شغل و میزان استفاده از منابع اطلاعاتی.....۱۸۱
- جدول ۴-۵۳) آزمون شفه استفاده از منابع اطلاعاتی.....۱۸۳
- جدول ۴-۵۴) آزمون همبستگی گروه های شغلی و دسترسی به ماهواره.....۱۸۳
- جدول ۴-۵۵) آزمون همبستگی گروه های شغلی و آشنایی با زبان خارجی.....۱۸۳
- جدول ۴-۵۶) آزمون تحلیل واریانس یک طرفه شغل و تماشای برنامه های ماهواره.....۱۸۳
- جدول ۴-۵۷) آزمون شفه تماشای برنامه های ماهواره.....۱۸۳
- جدول ۴-۵۸) آزمون همبستگی گروه های شغلی و داشتن سفر خارجی.....۱۸۴
- جدول ۴-۵۹) آزمون تحلیل واریانس یک طرفه شغل و دلایل سفرهای خارجی.....۱۸۵
- جدول ۴-۶۰) آزمون شفه دلایل سفر خارجی.....۱۸۵
- جدول ۴-۶۱) آزمون همبستگی گروه های تحصیلی و دانستن زبان خارجی.....۱۸۶
- جدول ۴-۶۲) آزمون تحلیل واریانس یک طرفه گروه های تحصیلی و آشنایی با زبان خارجی.....۱۸۷
- جدول ۴-۶۳) آزمون همبستگی گروه های تحصیلی و دسترسی به اینترنت.....۱۸۷

- جدول ۴-۶۴) آزمون تحلیل واریانس یک طرفه گروه‌های تحصیلی و میزان استفاده از اینترنت..... ۱۸۸
- جدول ۴-۶۵) آزمون تحلیل واریانس یک طرفه گروه‌های تحصیلی و میزان استفاده از برنامه‌های اینترنت..... ۱۸۸
- جدول ۴-۶۶) آزمون تحلیل واریانس یک طرفه گروه‌های تحصیلی و میزان استفاده از منابع اطلاعاتی..... ۱۸۹
- جدول ۴-۶۷) آزمون شفه استفاده از منابع اطلاعاتی..... ۱۸۹
- جدول ۴-۶۸) آزمون همبستگی گروه‌های تحصیلی و تماشای ماهواره..... ۱۹۰
- جدول ۴-۶۹) آزمون تحلیل واریانس یک طرفه گروه‌های تحصیلی و میزان تماشای ماهواره..... ۱۹۱
- جدول ۴-۷۰) آزمون تحلیل واریانس یک طرفه گروه‌های تحصیلی و تماشای برنامه‌های ماهواره..... ۱۹۱
- جدول ۴-۷۱) آزمون شفه تماشای برنامه‌های ماهواره..... ۱۹۲
- جدول ۴-۷۲) آزمون همبستگی گروه‌های تحصیلی و داشتن سفر خارجی..... ۱۹۳
- جدول ۴-۷۳) آزمون تحلیل واریانس یک طرفه گروه‌های تحصیلی و دلایل سفر خارجی..... ۱۹۴
- جدول ۴-۷۴) آزمون همبستگی درآمد و دسترسی به موارد ارتباطات جهانی..... ۱۹۵
- جدول ۴-۷۵) آزمون همبستگی درآمد و دانستن زبان خارجی..... ۱۹۶
- جدول ۴-۷۶) آزمون همبستگی درآمد و دسترسی به ماهواره..... ۱۹۷
- جدول ۴-۷۸) آزمون همبستگی درآمد و دسترسی به اینترنت..... ۱۹۹
- جدول ۴-۷۹) آزمون تی‌تست رابطه‌ی متغیر جنسیت با گرایش..... ۲۰۰
- جدول ۴-۸۰) نتایج آزمون همبستگی درآمد و گرایش زیست محیطی..... ۲۰۱
- جدول ۴-۸۱) آزمون تحلیل واریانس یک طرفه گروه‌های شغلی و آگاهی زیست محیطی..... ۲۰۲
- جدول ۴-۸۲) آزمون شفه گرایش..... ۲۰۲
- جدول ۴-۸۳) آزمون تحلیل واریانس یک طرفه گروه‌های تحصیلی و گرایش زیست محیطی..... ۲۰۳
- جدول ۴-۸۴) آزمون شفه گرایش..... ۲۰۴

- جدول ۴-۸۵) نتایج آزمون جهانی شدن ارتباطات و گرایش به حفظ محیط زیست.....۲۰۶
- جدول ۴-۸۶) آزمون تی تست رابطه‌ی متغیر دسترسی به اینترنت با گرایش (ابعاد گرایش).....۲۰۸
- جدول ۴-۸۷) نتایج آزمون همبستگی مولفه‌های جهانی شدن ارتباطات (میزان استفاده روزانه از اینترنت) و گرایش.....۲۱۱
- جدول ۴-۸۸) نتایج آزمون همبستگی مولفه‌های جهانی شدن ارتباطات و گرایش به حفظ محیط زیست.....۲۱۳
- جدول ۴-۸۹) آزمون تی تست رابطه‌ی متغیر تماشای ماهواره با گرایش (ابعاد گرایش).....۲۱۴
- جدول ۴-۹۰) نتایج آزمون همبستگی مولفه‌های جهانی شدن ارتباطات و گرایش به حفظ محیط زیست.....۲۱۷
- جدول ۴-۹۱) نتایج آزمون همبستگی مولفه‌های جهانی شدن ارتباطات و گرایش به حفظ محیط زیست.....۲۱۹
- جدول ۴-۹۲) نتایج آزمون همبستگی مولفه‌های جهانی شدن ارتباطات و گرایش به حفظ محیط زیست.....۲۲۲
- جدول ۴-۹۳) آزمون تی تست رابطه‌ی متغیر داشتن سفر خارجی با گرایش (ابعاد گرایش).....۲۲۳
- جدول ۴-۹۴) نتایج آزمون همبستگی مولفه‌های جهانی شدن ارتباطات و گرایش و آگاهی به حفظ محیط زیست.....۲۲۶
- جدول ۴-۹۵) نتایج آزمون همبستگی آگاهی و گرایش به حفظ محیط زیست.....۲۲۸
- جدول ۴-۹۶) نتایج آزمون همبستگی آگاهی جهانی و گرایش به حفظ محیط زیست.....۲۲۹
- جدول ۴-۹۷) نتایج آزمون همبستگی آگاهی ابزاری و گرایش به حفظ محیط زیست.....۲۳۱
- جدول ۴-۹۸) نتایج آزمون همبستگی آگاهی محلی و گرایش به حفظ محیط زیست.....۲۳۲
- جدول ۴-۹۹) نتایج مدل ۱ تحلیل رگرسیون گرایش عاطفی.....۲۳۴
- جدول ۴-۱۰۰) نتایج مدل ۲ تحلیل رگرسیون گرایش عاطفی.....۲۳۴
- جدول ۴-۱۰۱) نتایج مدل ۱ تحلیل رگرسیون گرایش شناختی.....۲۳۶
- جدول ۴-۱۰۲) نتایج مدل ۲ تحلیل رگرسیون گرایش شناختی.....۲۳۶

۲۳۷	جدول ۴-۱۰۳) نتایج مدل ۱ تحلیل رگرسیون گرایش رفتاری.....
۲۳۸	جدول ۴-۱۰۴) نتایج مدل ۲ تحلیل رگرسیون گرایش رفتاری.....
۲۳۹	جدول ۴-۱۰۵) نتایج مدل ۱ تحلیل رگرسیون گرایش.....
۲۴۰	جدول ۴-۱۰۶) نتایج مدل ۲ تحلیل رگرسیون گرایش.....
۲۴۱	جدول ۴-۱۰۷) تحلیل مسیر.....

فصل اول

کلیات

۱- مقدمه

قرن بیستم و خصوصاً نیمه دوم آن قرنی سرشار از تغییرات سریع و بی‌سابقه در محیط‌زیست جهان بوده است. اثرگذاری انسان بر طبیعت پیرامونش به جایی رسید که این مساله به یک موضوع جهانی تبدیل شد و سرعت این تاثیرات روز بروز بیشتر و بیشتر گردید. دیگر تقریباً هیچ زیستگاه یا اکوسیستم طبیعی در سطح زمین باقی نمانده است که دستخوش تغییر نگردیده باشد. تحولات زیست‌محیطی زاینده فعالیت‌های بشری، اگرچه از دیرباز آغاز گردیده است اما هیچ‌گاه به اندازه چند سال گذشته مورد توجه نبوده و قبلاً به هیچ عنوان نگرانی‌های مجامع بشری در این رابطه این‌قدر با بدبینی عجین نشده بود. توجه به قدرت تفکر و توسعه دانش، چنین انتظار می‌رفت که

بشر هر روز بیش از گذشته به قدرتی تبدیل شود که بتواند معیارهای ارزشمند محیط‌زیست را حفاظت و بهبود بخشد. اما بالعکس به نظر می‌رسد که انسان به‌طور روزافزون به نیرویی مقتدر تبدیل می‌شود که مایه ایجاد آشفتگی در بستر حیات خود و قطع ریشه‌های هستی‌اش می‌گردد.

در هر حال امروزه اغلب مسایل و مشکلات و تنگناهای زیست‌محیطی دیگر به‌عنوان یک موضوع محلی و یا حتی ملی به‌شمار نمی‌آیند و با توجه به وابستگی متقابل و غیر قابل تفکیک محیط‌زیست با مباحث کلان انسانی از جمله اقتصاد، فرهنگ و رسانه و بسیاری دیگر از جنبه‌های مادی و معنوی حیات انسان‌ها در واقع هر مشکل زیست‌محیطی در هر اندازه و حتی محدود در داخل مرزهای قراردادی یک کشور مشکلی برای کل جهان و نوع بشر به‌شمار می‌آید. رسانه‌های جهانی در انتقال نگرانی‌های زیست‌محیطی در مناطق مختلف جهان توانایی بالایی دارند به همین دلیل در این پژوهش سعی شده است که نقش رسانه‌های جهانی بر گرایش حفظ محیط‌زیست بررسی شود.

۱-۲ بیان مساله

امروزه بحران محیط‌زیست به یکی از مسائل عمده تحقیقات اقتصادی و اجتماعی تبدیل شده است. اثرات ناشی از افزایش مخاطرات زیستی نه تنها متوجه منابع موجود طبیعی بلکه تداوم حیات انسان، سلامتی و بهره‌مندی او را نیز مورد تهدید قرار داده است. در واقع رشد صنایع ماشینی و تغییر و تحول به سمت صنعتی‌شدن و تمایل فزاینده به استفاده نادرست از منابع زیستی و غفلت از صیانت محیط‌زیست به معضل عمده اجتماعی در محیط‌های بزرگ زیستی تبدیل شده است. به همین دلیل طی دهه‌های اخیر دانش اجتماعی در حوزه جامعه‌شناختی، مطالعات شهری، اقتصاد و